

Enter

Dossier

Eines i reptes

El sud bibliotecari 2.0:

eines del web social a les biblioteques públiques tarragonines

El sud bibliotecari 2.0: eines del web social a les biblioteques públiques tarragonines

Daniel Gil Solés

<daniel.gil@cobdc.org>

Resum:

En l'article es fa una visió panoràmica dels diferents serveis del web 2.0, o web social, usats en diferents biblioteques públiques de la província de Tarragona. Es fa un repàs dels serveis usats a les biblioteques de Cambrils, Montroig del Camp, el Vendrell, Torredembarra, Reus, Roquetes i Tortosa. També es parla de les eines que usen a la Central de Biblioteques de Tarragona i les Terres de l'Ebre com a centre de suport a totes les biblioteques públiques de la província. Finalment, s'extreuen unes conclusions en forma de tendències i usos.

Paraules clau:

Web 2.0, web social, biblioteques públiques, Tarragona (província), Internet.

El sur bibliotecario 2.0: herramientas de la web social a las bibliotecas públicas tarragoninas

Resumen:

En el artículo se hace una visión panorámica de los diferentes servicios de la web 2.0, o web social, usados en diferentes bibliotecas públicas de la provincia de Tarragona. Se hace un repaso a los servicios usados en las bibliotecas de Cambrils, Mont-roig del Camp, el Vendrell, Torredembarra, Reus, Roquetes y Tortosa. También se habla de las herramientas que usan en la Central de Bibliotecas de Tarragona y Terres de l'Ebre como centre de soporte para todas las bibliotecas públicas de la provincia. Finalmente, se extraen unas conclusiones en forma de tendencias y usos.

Palabras clave:

Web 2.0, web social, bibliotecas públicas, Tarragona (provincia), Internet.

Southern Catalan Library 2.0: social web tools in Tarragona's public libraries

Abstract:

The article provides an overview of different Web 2.0 (or social web) services used in various public libraries in the province of Tarragona (Spain): in Cambrils, Mont-roig del Camp, El Vendrell, Torredembarra, Reus, Roquetes and Tortosa. It also discusses the tools used by the Central Library Services of Tarragona and Terres de l'Ebre that serve as a support center for all public libraries in the province. Finally, some conclusions are drawn regarding trends and uses.

Keywords:

Web 2.0, social web, public libraries, Tarragona (Spain), Internet.

1. Introducció

El web 2.0, segons l'article de la Viquipèdia,¹ ja té 6 anys de vida; sis anys de desenvolupament, creixement i maduresa. Durant tot aquest temps, s'ha estès com una bassa d'oli, sense aturador, tota la filosofia implícita en aquest concepte: col·laborar, participar, compartir, difondre, experimentar, etc., i tot amb les persones, els usuaris, com a centre d'atenció. *Tot amb les persones i tot per a les persones.* I paral·lelament, per a poder desenvolupar aquesta filosofia han anat creixent com a bolets tota una sèrie d'eines; eines 2.0 que a partir del nou paradigma imperant, expandissin la filosofia del web 2.0. Serveis web com *YouTube*, *Flickr*, la *Wikipedia*, *Delicious*, i, sobretot, els blocs, han estat l'avantguarda d'aquesta nova manera d'entendre i de viure la xarxa.

I les biblioteques, com a eina social per excel·lència en les nostres societats avançades, han adoptat aquesta nova manera de fer i d'entendre la xarxa; noves maneres que han vehiculat cap a la seva relació amb els usuaris. Les biblioteques ja eren eines 2.0 avançades al seu temps i a una nova manera d'entendre el nostre món. Ara, amb totes aquestes eines, han vist expandides les seves possibilitats fins a límits insospitats. A escala més local, però no per això menys important, les biblioteques públiques de la província de Tarragona² també s'han vist impulsades gràcies a l'ús del web 2.0. Han iniciat un llarg camí, enriquidor i ple de grans experiències, en l'experimentació de tota la filosofia 2.0. I ho han fet des d'una perspectiva local, però amb una visió global; una manera d'actuar, la glocalitat, que els ha permès d'obrir una enorme finestra per a ensenyar el seu món i la seva manera de fer.

En aquest article farem un passeig virtual per 7 biblioteques públiques tarragonines, i per totes les eines 2.0 que usen en el seu dia a dia. I també farem parada i fonda a la Central de Biblioteques de la Diputació de Tarragona. Encara queda molt per fer i molt per aprendre; el web social és un recorregut sense fi, d'experimentació continuada, i tot just hem començat a fer camí. Veniu... ens posem en marxa? Voleu conèixer una mica més el territori? Benvinguts al sud bibliotecari 2.0.

2. Recorregut virtual per les biblioteques tarragonines

2.1. Biblioteca Pública de Cambrils

Iniciarem el nostre viatge a la Biblioteca Pública Municipal de Cambrils (www.bibliotecaspublicas.es/cambrils/), a la comarca del Baix Camp. La Biblioteca disposa d'un bloc principal, amb el títol *Biblioteca de Cambrils* (bibliotecacambrils.blogspot.com/), allotjat a *Blogger* i en funcionament des del 6 de febrer del 2007. Serveix com a portal d'accés i de difusió de les activitats de la biblioteca i del seu dia a dia. A més, ha creat tot un ecosistema de blocs al voltant d'aquest principal, per a diferenciar i promocionar de manera separada diferents activitats que porta a terme. En concret, trobem tres blocs per als tres Clubs de Lectura que impulsa la Biblioteca: el d'adults (clublecturaadult.blogspot.com/), el juvenil (clublecturajuvenil.blogspot.com/) i l'infantil (clublecturainfantil.blogspot.com/). Tots tres també allotjats a *Blogger*, i en funcionament, respectivament, des del 17 d'agost de 2007, el 6 de juny de 2007 i el 24 d'agost de 2007.

També destaca l'eina emprada per a la difusió de la seva col·lecció local; es tracta de *Bibliotkcambrils* (bibliotkcambrils.webnode.com/), que usa el servei gratuït de creació de webs i blocs *Webnode*. Hi podem trobar tota mena d'informació sobre Cambrils: llibres, festes i tradicions locals, enllaços o rutes pel municipi, entre molta altra informació.

A més, la Biblioteca és present a altres serveis del Web 2.0. Disposava d'un perfil a *Google Maps* (maps.google.es/maps/user?uid=114326918184454768164), on ha creat diferents mapes de temàtica local. Té un usuari a *SlideShare* (www.slideshare.net/bibliotkCambrils), un servei per a penjar en línia i compartir presentacions.

Finalment, la Biblioteca també empra el servei de suite ofimàtica *Zoho*, que permet crear tota mena de documents en línia, i inserir-los posteriorment en altres webs per tal de donar-los difusió. Se'n pot veure un exemple de l'ús que en fan a la pàgina de «Oferta formativa 2009-10» (www.bibliotecaspublicas.es/cambrils/pregunte.htm) de la seva pàgina web.

1. «Web 2.0» [en línia], *Viquipèdia*, <http://ca.wikipedia.org/wiki/Web_2.0> [Consulta: 17/12/2009].

2. Directori de *Biblioteques Públiques de Tarragona i les Terres de l'Ebre* [en línia], <<http://biblio.altanet.org/>> [Consulta: 28/01/2010].

2.2. Biblioteca Joan Miró de Mont-roig del Camp

Ens quedem al Baix Camp, però ens desplacem fins a Mont-roig del Camp, a la Biblioteca Joan Miró, amb ubicacions al mateix Mont-roig i també a Miami Platja. *La Biblioteca manté actiu un blog* (*bibliotecajoanmiro.blogspot.com*), amb el mateix nom que la Biblioteca, en actiu des del 12 de juny del 2007. La seva funció segueix la mateixa que en el cas de Cambrils: difusió de les activitats de la biblioteca. I també, com en el cas de Cambrils, han creat un parell de blocs temàtics especialitzats: el del Club de Lectura de la Biblioteca (*bibliotecajoanmiro2.blogspot.com*), iniciat el mes de setembre de 2008; i el bloc *Petits grans usuaris* (*petitsgransusuaris.blogspot.com*), adreçat al públic infantil i juvenil, i que va començar les activitats el 6 d'octubre de 2008. D'altra banda, la Biblioteca ha creat a *Netvibes* un petit uni-ver propi (*www.netvibes.com/bibliotecamontroig*).

2.3. Biblioteca Terra Baixa del Vendrell

Marxem uns quants quilòmetres més al nord, fins a la Biblioteca Terra Baixa (*www.bibliotecaelvendrell.cat*) del Vendrell, a la comarca del Baix Penedès. Ha creat una web específica per a la *Sala Infantil* (*bibveninfantils.webnode.com*), mitjançant el servei *Webnode*.

També cal destacar que, en aquesta mateixa web, a l'apartat de «Bibliotecari virtual», s'ha inclòs un *servei de xat en viu*, mitjançant l'aplicació web *Cbox* (*www.cbox.ws*), la qual, amb un simple codi en HTML que s'insereix a la pàgina web, permet disposar d'aquest servei de manera fàcil i ràpida. Finalment, cal fer esment que la Biblioteca *disposa d'un perfil a Facebook* (*www.facebook.com/profile.php?id=10000-0553736094*), amb 116 seguidors.

2.4. Biblioteca Mestra Maria Antònia de Torredembarra

Tornem al sud, a Torredembarra, a la comarca del Tarragonès. La Biblioteca Mestra Maria Antònia disposa d'un bloc principal (*crearbiblioteca.blogspot.com*), allotjat a *Blogger* i en funcionament des del 14 de desembre de 2005. A més, com en el cas del Vendrell, ha creat una web específica per a la secció infantil de la Biblioteca, titulada *Llegir per créixer* (*llegir-*

percreixer.webnode.com), i que està elaborada amb el servei de *Webnode*.

I també en aquesta web, com en el cas de Vendrell, han inclòs en l'apartat de «Bibliotecària virtual» un *servei de xat i assistència en viu*, mitjançant també el servei *Cbox*. D'altra banda, també hi trobem un *cercador temàtic sobre jocs*, desenvolupat amb l'eina *Rollyo* (*www.rollyo.com*). Finalment, cal dir que la Biblioteca té un perfil propi a Facebook (*www.facebook.com/profile.php?id=1008302516*), que compta ja amb 301 seguidors.³

2.5. Biblioteca Central Xavier Amorós de Reus

Anem fins a Reus, a la Biblioteca Central Xavier Amorós (*bcr.reus.cat/home.php*), inaugurada l'any 2003. *Disposa d'un blog propi* (*bibliotecacentralreus.blogspot.com*), allotjat a *Blogger*, en funcionament des del mes de maig de 2009. A més, també ha creat un usuari a *SlideShare* (*www.slideshare.net/bibliotecaxavieramoros*), per a compartir presentacions; i disposa també d'un usuari a *YouTube* (*www.youtube.com/user/Biblioteca163*).

També cal fer esment al web que ha creat amb el servei *Webnode* (*bibliotecareus.webnode.com*). I, com en els casos de Vendrell i Torredembarra, s'hi ha afegit també un servei de xat en viu mitjançant el servei de *Cbox*.

2.6. Biblioteca Pública de Roquetes

Viatgem ara més al sud, a les Terres de l'Ebre. Anirem fins a Roquetes, a la comarca del Baix Ebre. Visitem la seva Biblioteca Pública (*www.bibliotecaspublicas.es/roquetes/index.jsp*), inaugurada el 13 d'abril de 2007 i situada a l'antiga escola dels jesuïtes del municipi. Disposa d'un blog allotjat a *Blogger*, en actiu des del 6 de juny de 2007, i que s'usa per a la difusió de totes les seves activitats, amb abundants fotografies; però també, com a contenidor i punt d'accés principal a les altres eines que usen. *Pel que fa a fotografies*, la Biblioteca usa dues eines: disposa d'un espai a *Picasa Web* (*picasaweb.google.com/BibliotecaRoquetes*), i d'un altre a *Flickr* (*www.flickr.com/photos/8681850@N05*).

Però cal destacar especialment l'ús que fan de l'àudio i del

3. Segons la consulta feta el dia 1 de febrer de 2010.

vídeo, i l'estreta col·laboració que mantenen a la Biblioteca amb l'emissora municipal, Antena Caro (www.antenacarocat.com), amb la qual, a més, comparteixen instal·lacions. La Biblioteca penja els enregistraments d'àudio i de vídeo de les activitats que s'hi fan al web d'Antena Caro; per exemple, a l'espai *Antena Caro TV* (antenacarocat.com/videos/) hi ha disponibles tots els vídeos. A més, la Biblioteca emet el seu butlletí de novetats també per la ràdio: La punyeta radiofònica es pot escoltar cada dimecres en el marc del programa *Magazine*.

2.7. Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa

Ens quedem a l'Ebre. Anem a Tortosa, a la Biblioteca Marcel·lí Domingo (www.bibliotecaspublicas.es/tortosa/index.jsp), inaugurada el 20 de juliol de 2006 en ple centre històric de la capital de la comarca del Baix Ebre. La Biblioteca disposa d'un bloc principal (bibliotecamarcellidomingo.blogspot.com), allotjat a *Blogger*, en actiu des del 18 de juny de 2007. Com en els casos anteriors, el bloc serveix com a eina principal de difusió de les activitats que s'hi porten a terme. I com en el cas de Cambrils, també han creat una sèrie de blocs temàtics amb què complementen i milloren la informació continguda al bloc principal. En concret, a Tortosa hi trobem els blocs següents: *Una ullada a la nostra història* (secciolocalbibliotecatortosa.blogspot.com), el bloc de la secció local, en funcionament des del 5 de novembre de 2009; *Pastisset de lletres* (bibliotecatortosalectura-jove.blogspot.com), un bloc de lectura jove en què compartir lectura, en funcionament des del 3 de novembre de 2008; i, finalment, *Seqüències: Tortosa en imatges* (fotosbibliotecamd.blogspot.com), un fotobloc col·laboratiu per a bastir una memòria històrica de la ciutat, en actiu des del 12 de febrer de 2008.

A més a més, la Biblioteca tortosina està present a altres serveis: disposa d'un usuari a *Facebook* (www.facebook.com/profile.php?id=1514266431), amb 200 seguidors.⁴ També està present a *Flickr* (www.flickr.com/photos-bibliotecamd/), on penja les fotografies dels diferents actes que s'hi fan. I, finalment, també ha obert un perfil a *SlideShare* (www.slideshare.net/bibliotecamd/), per a compartir les seves presentacions.

2.8. Biblioteques Públiques de Tarragona i les Terres de l'Ebre

I com a última parada del nostre recorregut per tota la província, cal remarcar que la *Central de Biblioteques de Tarragona i les Terres de l'Ebre* (biblio.altanet.org) també ha

impulsat tota una sèrie de serveis 2.0 per a donar servei i suport a totes biblioteques públiques de la província. La missió d'aquest servei central no és altra que la de «[d]onar suport tècnic i assessorament a les biblioteques de la xarxa territorial de biblioteques públiques, i constituir una plataforma de coordinació i cooperació per a aquestes biblioteques».⁵ En aquest sentit, destaquen dos serveis: un *Fòrum bibliotecari* (biblioteques.foroactivo.net), allotjat a *Foroactivo*; i especialment un univers a *Netvibes*, *Biblioteques Públiques de Tarragona 2.0* (www.netvibes.com/bibliotequestarragona), on s'hi pot trobar una gran quantitat de recursos útils i fonts d'informació sobre les biblioteques de la demarcació.

3. Conclusions

Finalment, i per a concloure l'article, apuntarem algunes tendències en els diferents usos que fan les biblioteques tarragonines de les eines 2.0 que actualment hi ha disponibles al mercat. Tendències i usos encaminats, fonamentalment, a augmentar la visibilitat i la presència de les biblioteques en el web social, tot usant els mateixos serveis que els seus usuaris. L'estrella és, sens dubte, *el bloc*. En la majoria de casos la plataforma triada és *Blogger*, el servei gratuït de Google. I ho és, segurament, per la seva facilitat d'ús i per la seva ràpida corba d'aprenentatge. En pocs minuts es pot tenir disponible el bloc de la biblioteca a la xarxa, i sense massa complicacions. No obstant això, es deixen de banda altres opcions molt més potents i eficaces, com ara *WordPress* (tant en la seva versió gratuïta com en la versió instal·lada en servidors locals), que permetrien a les biblioteques donar un millor servei als usuaris, i al mateix temps ampliar i millorara tot allò que es dona amb *Blogger*. També cal destacar l'ús de l'eina *Webnode* per a la creació de les pàgines web principals de les biblioteques, o per a la creació de pàgines temàtiques, com ara col·leccions locals o pàgines de les seccions infantils. Sembla encara incipient l'ús de *Facebook*, mentre que la gestió del material gràfic i audiovisual que genera la biblioteca es sol resoldre amb el mateix bloc o pàgina web, sense usar encara de manera gaire estesa serveis com *Flickr*. I finalment, s'apunta un futur creixement de l'ús dels serveis de xat i d'assistència en viu, així com de cercadors temàtics i especialitzats.

4. Segons la consulta efectuada el 31 de gener de 2010.

5. Font: <http://biblio.altanet.org/nosaltres.html> [Consulta: 1 de febrer de 2010]